

се утѣшаваше съ мисълта, че веднѣж снабдено съ обиленъ безпроцентенъ капиталъ, какъвто щѣха да му доставятъ сребърнитѣ банкноти, то добиваше възможность да намали, въ интересъ на клиентитѣ на банката, размѣрътъ на сконгото при банката отъ 8% на 7% и дори на 6%.⁶⁾

Искането на банката да издава сребърни банкноти, слѣдъ като бѣше вече допълненъ по надлеженъ редъ чл. 13 отъ устава на банката, въ смисълъ че тя може да върши операциитѣ си и въ сребро наравно съ златото,⁷⁾ — биде удовлетворено.

Съ законъ, публикуванъ въ брой 20 на „Държавенъ Вѣстникъ“ отъ 27 януарий 1892 г., се внесе допълнение въ чл. 4 на закона за банката отъ 1885, като се позволяваше на послѣдната да пусне въ обращение сребърни банкноти съ покритие подобно златнитѣ, сир. банката се задължаваше да държи въ касата си монети отъ сжция еталонъ въ размѣръ на $\frac{1}{3}$ отъ сумата на банкнотитѣ въ обращение. Съ сжция законъ обаче се е давало право на Финансовия Министъръ да спира, по рѣшение на Министерския Сѣвътъ, издаването на банкноти отъ този еталонъ.

По силата на това послѣдне послановление на закона, Министерскиятъ Сѣвътъ като се е опасявалъ да не би ажиото да се покачи твърдѣ много, дълго врѣме слѣдъ вотирането на закона не е давалъ съгласието си на банката да емигира банкноти отъ сребърна стойность.

Едва прѣзъ 1899 г., когато вслѣдствие на недородъ а заедно съ това и неблагоприятенъ търговски балансъ прѣзъ годинитѣ 1897—1900, златниятъ стокъ въ страната бѣше доведенъ до минимумъ; когато държавното сѣкровище и маса частни прѣдприятия изпитваха сериозни парични затруднения; когато златната наличность на Б. Н. Банка бѣ спаднала до размѣри, щото послѣдната не е била въ състояние да обмѣнява съ ефективъ златнитѣ си банкноти, макаръ общата имъ циркуляция да не е прѣвишавала границата 3—4 мил. лева; съ една рѣчь, когато въ страната е царувала истинска финансово-икономич. криза, — Б. Н. Банка е получила разрѣшение отъ правителството да издава банкноти отъ сребѣренъ еталонъ, съгласно закона отъ 1892 г., а сжщо така да обмѣнява златнитѣ си банкноти съ сребро по текущото ажио (законъ отъ 13 ноемврий 1899): съ тѣхъ, сребърнитѣ банкноти, банката тъкмѣше да удовлетвори голѣмата нужда отъ пари и да съживи мѣстния пазаръ; съ тѣхъ, слѣдъ като ги връчеше на правителството подъ формата на заемъ, трѣбваше да се заплаща на вжтрѣшнитѣ кредитори на държавата; съ тѣхъ Б. Н. Банка щѣше да заплаща на онѣзи лица, които ѝ прѣдвяватъ за размѣна собственитѣ ѝ златни банкноти съ ажиото по обикновения курсъ, съгласно закона отъ 13 ноемврий 1899 г.

Прѣдъ свършениия фактъ за необмѣняемость на златнитѣ банкноти на банката, което е равнозначуше съ форсирачъ курсъ, мжчно е да се опрѣдѣли, кой кого спасяваше: банката ли спасяваше държавата, като ѝ авансира

⁶⁾ „Отчаяна да може да прѣмахне ажиото и съ основание убѣдена, че послѣдното е главна прѣчка за мудното раввutie на златнитѣ банкноти, банката взема срѣдството за цѣль и настоява да ѝ се разрѣши да пуска въ обращение сребърни банкноти за да печели; тя вече съвсѣмъ не се интересува съ уреждането на монетния въпросъ, съ прѣмахването на ажиото; тя отива още по-далече и въ сжществуването на ажиото намира мотивъ за по-голѣмото разпространение на сребърнитѣ банкноти отколкото при липса на ажио биха се разпространили златнитѣ, понеже среброто е по-тежко, то повече отъ златото приучва публиката къмъ банкнотитѣ“. (Вж. статията на г. А. Липчевъ за „Сребърнитѣ банкноти“, помѣстена въ „Списанието на Бѣлг. Икономическо Дружество“, г. IX, кн. 8 и 9. стр. 497).

⁷⁾ Вж. указъ № 82 отъ 2 май 1887, помѣстенъ въ бр. 50 отъ 9. V. 1887 на „Държавенъ Вѣстникъ“.